

**DYREKTYWA 96/9/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
I RADY**

z dnia 11 marca 1996 r.

w sprawie ochrony prawnej baz danych

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

ROZDZIAŁ I

ZAKRES

Artykuł 1

Zakres

1. Niniejsza dyrektywa dotyczy ochrony prawnej bazy danych w każdej formie.
2. Do celów niniejszej dyrektywy „baza danych” oznacza zbiór niezależnych utworów, danych lub innych materiałów uporządkowanych w sposób systematyczny lub metodyczny, indywidualnie dostępnych środkami elektronicznymi lub innymi sposobami.
3. Ochrona na mocy niniejszej dyrektywy nie ma zastosowania do programów komputerowych użytych do sporządzania lub funkcjonowania baz danych dostępnych środkami elektronicznymi.

Artykuł 2

Ograniczenia w odniesieniu do zakresu

Niniejsza dyrektywa stosuje się bez uszczerbku dla wspólnotowych przepisów, dotyczących:

- a) ochrony prawnej programów komputerowych;
- b) prawa najmu i prawa wypożyczenia oraz niektórych praw pokrewnych do prawa autorskiego w dziedzinie własności intelektualnej;
- c) okresu ochrony prawa autorskiego i niektórych praw pokrewnych.

ROZDZIAŁ II

PRAWO AUTORSKIE

Artykuł 3

Przedmiot ochrony

1. Zgodnie z niniejszą dyrektywą bazy danych, które, z powodu wyboru lub uporządkowania ich zawartości, stanowią własną intelektualną twórczość autora, podlegają jako takie ochronie prawa autorskiego. Żadnych innych kryteriów nie stosuje się do określenia ich kwalifikowania się do tej ochrony.
2. Ochrona baz danych na podstawie prawa autorskiego przewidziana w niniejszej dyrektywie nie rozciąga się na ich zawartość i jest bez uszczerbku dla wszelkich praw dotyczących tej zawartości.

▼ B*Artykuł 4***Autorstwo bazy danych**

1. Autorem bazy danych jest osoba fizyczna lub grupa osób fizycznych, które sporządziły bazę lub, w przypadku gdy przepisy Państw Członkowskich na to zezwalają, osoba prawna, wskazana jako uprawniony na mocy tych przepisów.
2. W przypadku gdy przepisy Państwa Członkowskiego uznają utwory zbiorowe, prawa gospodarcze przysługują osobie, której przysługuje prawo autorskie.
3. W odniesieniu do bazy danych sporządzonej wspólnie przez grupę osób fizycznych prawa wyłączne przysługują im wspólnie.

*Artykuł 5***Czynności zastrzeżone**

W odniesieniu do sposobu wyrażenia bazy danych, która jest chroniona prawem autorskim, autor bazy danych ma wyłączne prawo do dokonywania lub upoważniania do:

- a) czasowego lub trwałego zwielokrotniania, w jakikolwiek sposób lub w jakiegokolwiek formie, w całości lub w części;
- b) tłumaczenia, opracowania, porządkowania i wszelkich innych przeróbek;
- c) publicznego rozpowszechniania w jakiegokolwiek formie bazy danych lub jej kopii. Pierwsza sprzedaż kopii bazy danych we Wspólnocie przez uprawnionego lub za jego zgodą wyczerpuje prawo do kontrolowania odsprzedaży tej kopii we Wspólnocie;
- d) każdego publicznego udostępniania, wyświetlania lub przedstawiania;
- e) każdego publicznego zwielokrotniania, rozpowszechniania, udostępniania, wyświetlania lub przedstawiania wyników czynności określonych w lit. b).

*Artykuł 6***Wyjątki od czynności zastrzeżonych**

1. Dokonanie którejkolwiek z czynności wymienionych w art. 5 przez legalnego użytkownika bazy danych lub jej kopii nie wymaga upoważnienia przez autora bazy danych, jeśli są one niezbędne do celów dostępu do zawartości baz danych i normalnego korzystania z tej zawartości przez legalnego użytkownika. W przypadku gdy legalny użytkownik upoważniony jest do korzystania tylko z części baz danych, niniejszy przepis stosuje się jedynie do tej części.
2. Państwa Członkowskie mają możliwość ustanowienia ograniczeń dotyczących praw określonych w art. 5 w następujących przypadkach:
 - a) zwielokrotniania do użytku osobistego innych niż elektroniczne bazy danych;

▼ M1

- b) korzystania z baz danych wyłącznie w charakterze ilustracji w celach dydaktycznych lub badawczych, o ile wskazane jest źródło oraz w zakresie uzasadnionym przez niekomercyjny cel, który ma być osiągnięty, bez uszczerbku dla wyjątków i ograniczeń przewidzianych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 ⁽¹⁾

▼ B

- c) korzystania do celów bezpieczeństwa publicznego albo do celów postępowania administracyjnego lub sądowego;
- d) inne wyjątki w zakresie prawa autorskiego, tradycyjnie dopuszczane na mocy prawa krajowego, bez uszczerbku dla lit. a), b) i c).

3. Zgodnie z Konwencją Berneńską o ochronie dzieł literackich i artystycznych niniejszy artykuł nie może być interpretowany tak, aby możliwe było jego stosowanie w sposób, który bez uzasadnienia narusza słuszne interesy uprawnionego lub pozostaje w sprzeczności z normalnym korzystaniem z bazy danych.

ROZDZIAŁ III

PRAWO SUI GENERIS

*Artykuł 7***Przedmiot ochrony**

1. Państwa Członkowskie ustanawiają prawo dla producenta bazy danych, wymagającej jakościowej i/lub ilościowej, istotnej inwestycji dla uzyskania weryfikacji lub prezentacji jej zawartości, prawo do ochrony przed pobieraniem danych i/lub wtórnym ich wykorzystaniem w całości lub w istotnej części, co do jakości i/lub ilości.

2. Do celów niniejszego rozdziału:

- a) „pobieranie danych” oznacza stałe lub czasowe przeniesienie całej lub istotnej części zawartości bazy danych na inny nośnik danych, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie;
- b) „wtórne wykorzystanie” oznacza każdą formę publicznego udostępnienia całości lub istotnej części zawartości bazy danych, przez rozpowszechnianie kopii, przez najem, transmisję on-line lub w innej formie. Pierwsza sprzedaż kopii bazy danych we Wspólnocie przez uprawnionego lub za jego zgodą wyczerpuje prawo do kontrolowania dalszej odsprzedaży tej kopii we Wspólnocie.

Wypożyczanie do użytku publicznego nie jest pobieraniem danych lub wtórnym ich wykorzystaniem.

3. Prawo określone w ust. 1 może być przeniesione, odstąpione lub udzielone na podstawie licencji umownej.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE (Dz.U. L 130 z 17.5.2019, s. 92).

▼B

4. Prawo przewidziane w ust. 1 stosuje się niezależnie od tego, czy określona baza danych kwalifikuje się do ochrony na podstawie prawa autorskiego lub innych praw. Ponadto prawo to stosuje się niezależnie od kwalifikowania się zawartości danej bazy danych do ochrony na podstawie prawa autorskiego lub innych praw. Ochrona baz danych na mocy prawa określonego w ust. 1 jest bez uszczerbku dla praw istniejących w odniesieniu do ich zawartości.

5. Niedozwolone jest powtarzające się i systematyczne pobieranie danych i/lub wtórne ich wykorzystanie w nieistotnej części, jeśli czynności te są sprzeczne z normalnym korzystaniem z tej bazy danych lub w sposób nieuzasadniony naruszają słusne interesy producenta bazy danych.

*Artykuł 8***Prawa i obowiązki legalnych użytkowników**

1. Producent bazy danych publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób nie może stać na przeszkodzie legalnemu użytkownikowi bazy danych do pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystywania w nieistotnej części w jakimkolwiek celu, co do jakości i/lub ilości. W przypadku gdy legalny użytkownik jest uprawniony do pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystania jedynie w części, niniejszy ustęp stosuje się tylko do tej części.

2. Legalny użytkownik bazy danych publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób nie może dokonywać czynności sprzecznych z normalnym korzystaniem z bazy danych ani w sposób nieuzasadniony naruszać słusnych interesów producenta bazy danych.

3. Legalny użytkownik bazy danych publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób nie może powodować naruszeń praw posiadacza prawa autorskiego lub praw pokrewnych w odniesieniu do utworów lub przedmiotów stanowiących zawartość bazy danych.

*Artykuł 9***Wyjątki od prawa sui generis**

Państwa Członkowskie mogą zastrzec, że legalni użytkownicy bazy danych, publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób, mogą, bez upoważnienia przez producenta, pobierać dane lub wtórnie je wykorzystywać w istotnej części:

a) w przypadku pobierania danych do użytku osobistego nie- elektronicznych baz danych;

▼M1

b) w przypadku pobierania w charakterze ilustracji w celach dydaktycznych lub badawczych, o ile wskazane jest źródło oraz w zakresie uzasadnionym przez niekomercyjny cel, który ma być osiągnięty, bez uszczerbku dla wyjątków i ograniczeń przewidzianych w dyrektywie (UE) 2019/790;

▼B

c) w przypadku pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystania do celów bezpieczeństwa publicznego, postępowania administracyjnego lub sądowego.

▼B*Artykuł 10***Okres ochrony**

1. Prawo przewidziane w art. 7 rozpoczyna bieg od dnia zakończenia sporządzania bazy danych. Prawo to wygasa po piętnastu latach następujących po dniu 1 stycznia roku następującego po dniu zakończenia sporządzenia bazy danych.
2. W przypadku bazy danych publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób przed wygaśnięciem terminu, przewidzianego w ust. 1, okres ochrony tego prawa upływa po piętnastu latach następujących po dniu 1 stycznia roku następującego po pierwszym publicznym udostępnieniu bazy danych.
3. Każda istotna zmiana zawartości bazy danych, co do jakości lub ilości, w tym każda istotna zmiana wynikająca z nagromadzenia sukcesywnych uzupełnień, usunięć lub poprawek, w wyniku których baza danych może być uznana za istotną nową inwestycję, co do jakości lub ilości, kwalifikuje bazę danych stworzoną w wyniku tej inwestycji do własnego okresu ochrony.

*Artykuł 11***Beneficjenci ochrony na mocy prawa sui generis**

1. Prawo przewidziane w art. 7 stosuje się do baz danych, których producenci albo uprawnieni są obywatelami Państwa Członkowskiego lub zwykle zamieszkują na terytorium Wspólnoty.
2. Ustęp 1 stosuje się również do spółek utworzonych zgodnie z prawem Państwa Członkowskiego, które posiadają siedzibę, zarząd lub przedsiębiorstwo główne wewnątrz Wspólnoty; jednakże w przypadku gdy taka spółka ma jedynie swoją siedzibę na terytorium Wspólnoty, jej działalność musi mieć istotny związek z gospodarką Państwa Członkowskiego.
3. Rada, na wniosek Komisji, może zawrzeć porozumienia rozciągające prawo przewidziane w art. 7 na bazy danych sporządzone w państwach trzecich, a nieobjęte przepisami ust. 1 i 2. Okres jakiegokolwiek ochrony rozciągnięty na bazy danych na mocy tej procedury nie może przekroczyć tego dostępnego na podstawie art. 10.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY WSPÓLNE*Artykuł 12***Środki prawne**

Państwa Członkowskie ustanawiają właściwe odpowiednie środki prawne w odniesieniu do naruszeń praw przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 13

Dalsze stosowanie innych przepisów prawnych

Niniejsza dyrektywa jest bez uszczerbku dla przepisów dotyczących w szczególności prawa autorskiego, praw pokrewnych do praw autorskich oraz wszelkich innych praw lub obowiązków dotyczących danych, utworów lub innych materiałów włączonych do baz danych, praw patentowych, znaków towarowych, praw wzorów przemysłowych, ochrony narodowych dóbr kultury, praw dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz nieuczciwej konkurencji, tajemnic handlowych, obronności, poufności, ochrony danych osobowych oraz prywatności, dostępu do dokumentów publicznych oraz prawa umów.

Artykuł 14

Stosowanie w czasie

1. Ochrona na podstawie niniejszej dyrektywy, odnośnie do prawa autorskiego, stosuje się również do baz danych sporządzonych przed dniem określonym w art. 16 ust. 1, a które w tym dniu spełniają wymagania ustanowione w niniejszej dyrektywie odnośnie do ochrony praw autorskich do baz danych.
2. Bez względu na ust. 1 w przypadku gdy baza danych chroniona na mocy przepisów prawa autorskiego w Państwie Członkowskim w dniu opublikowania niniejszej dyrektywy nie spełnia kryteriów kwalifikujących ją do ochrony prawa autorskiego ustanowionej w art. 3 ust. 1, niniejsza dyrektywa nie ma skutku ograniczającego w Państwie Członkowskim pozostałego okresu ochrony udzielonego na mocy tych przepisów.
3. Ochrona na podstawie przepisów niniejszej dyrektywy, odnośnie do prawa przewidzianego w art. 7, jest również dostępna w odniesieniu do baz danych, których sporządzanie zostało ukończone nie wcześniej niż piętnaście lat przed dniem określonym w art. 16 ust. 1, a które w tym dniu spełniały wymagania ustanowione w art. 7.
4. Ochrona przewidziana w ust. 1 i 3 jest bez uszczerbku dla wszelkich czynności, które zostały podjęte, oraz dla praw, które zostały nabyte przed dniem określonym w tych ustępach.
5. W przypadku bazy danych, której sporządzenie zostało ukończone nie wcześniej niż piętnaście lat przed dniem określonym w art. 16 ust. 1, okres ochrony na mocy prawa przewidzianego w art. 7 wygasa po piętnastu latach od dnia 1 stycznia roku następującego po tym dniu.

Artykuł 15

Wiążący charakter niektórych przepisów

Wszelkie przepisy umowne sprzeczne z art. 6 ust. 1 oraz art. 8 są nieważne.

Artykuł 16

Przepisy końcowe

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy przed dniem 1 stycznia 1988 r.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez Państwa Członkowskie.

▼B

2. Państwa Członkowskie przekażą Komisji teksty przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

3. Nie później niż do końca trzeciego roku po dniu określonym w ust. 1, a następnie co trzy lata, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy, w którym, między innymi, na podstawie szczególnych informacji przedstawionych przez Państwa Członkowskie, zbada w szczególności stosowanie prawa *sui generis*, w tym art. 8 i 9, oraz sprawdzi w szczególności, czy stosowanie tego prawa prowadzi do nadużycia pozycji dominującej lub do innego naruszenia wolnej konkurencji, które uzasadniałoby podjęcie właściwych środków, w tym ustanowienie ustaleń dotyczących licencji niedobrowolnych. Tam gdzie to stosowne, Komisja przedkłada propozycje dostosowania niniejszej dyrektywy zgodnie z rozwojem w dziedzinie baz danych.

Artykuł 17

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.